

PI-125

Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) Examination

April / May - 2016

Sanskrit : CC-405

(१) कठोपनिषद् । (२) वैदिक साहित्य इतिहासः ।

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

सूचना : दरेक प्रश्नना गुण सरभा छे.

- १ नीचेनाभांथी गभे ते त्रश भंत्रो अनुवाद साथे सभजवो : १४
- (१) पीतोदका जग्धतृणा दुग्धदोहा निरिन्द्रियाः ।
अनन्दा नाम ते लोकास्तान्स गच्छति ता ददत् ॥
- (२) एष तेऽग्निर्नचिकेतः स्वर्ग्यो यमवृणीथा द्वितीयेन वरेण ।
एतमग्निं तवैव प्रवक्ष्यान्त जनासस्तृतीयं वरं नचिकेतो वृणीष्व ॥
- (३) न वित्तेन तर्पणीयो मनुष्यो लप्स्यामहे वित्तमद्राक्ष्म चेत्पा ।
जीविष्यामो यावदीशिष्यसि त्वं वरस्तु मे वरणीयः स एव ॥
- (४) अविद्यायामन्तरे वर्तमानोः स्वयं धीराः पण्डितमन्यमानाः ।
दन्द्रम्यमाणीः परियन्ति मूढा अन्धेनैव नीयमाना यथाऽन्धाः ॥
- (५) न जायते म्रियते वा विपश्चिन्नायं कुतश्चिन्न बभूव कश्चित् ।
अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणो न हन्यते हन्यमाने शरीरे ॥
- (६) इन्द्रियेभ्यः परा ह्यर्था अर्थेभ्यश्च परं मनः ।
मनसस्तु परा बुद्धिर्बुद्धेरात्मा महान परः ॥
- २ कठोपनिषद्नुं विषयवस्तु ज्ञावावी तेना आधारस्थानोनी सविस्तर १४
यर्था करो.

अथवा

- २ कठोपनिषद्भां निरूपित श्रेय अने प्रेय अंगेनो विचार वर्णवो. १४

- ૩ યજુર્વેદ સંહિતાનો પરિચય સવિસ્તર આપો. ૧૪
- અથવા**
- ૩ અથર્વવેદ સંહિતાનો વિસ્તારથી પરિચય કરાવો. ૧૪
- ૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪
- (૧) કઠોપનિષદ્ - શીર્ષક
- (૨) નચિકેતાનું પાત્રાલેખન
- (૩) આરણ્યક સાહિત્ય
- (૪) વેદાજ્ઞાનિ ।
- ૫ ગમે તે સાત પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો : ૧૪
- (૧) નચિકેતાના પિતા કોણ છે ? તેમણે કયો યજ્ઞ કર્યો હતો ?
- (૨) કઠોપનિષદ્ના શાંતિપાઠનો ભાવાર્થ આપો.
- (૩) નચિકેતાએ પ્રથમ વરદાનમાં શું માંગ્યું ?
- (૪) વિદ્યા અને અવિદ્યા વચ્ચેનો તફાવત વર્ણવો.
- (૫) યમરાજે નચિકેતાને શા માટે આત્મવિદ્યા આપી ?
- (૬) કઠોપનિષદ્ની દૃષ્ટિએ આત્માનું સ્વરૂપ વર્ણવો.
- (૭) ઉપનિષદ્ શબ્દનો અર્થ સમજાવો.
- (૮) નચિકેતા બીજા વરદાનમાં શું માંગે છે ?
- (૯) પરમાત્માની પ્રાપ્તિ કોને થાય ? કેવી રીતે થાય ?
- (૧૦) 'યજુસ્' શબ્દની વ્યાખ્યા આપો.
- (૧૧) તૈત્તિરીય સંહિતા શાથી ઓળખાઈ છે ?
- (૧૨) અથર્વવેદની શાખાઓ કેટલી ? કઈ કઈ ?
- (૧૩) 'આરણ્યક' શબ્દની વ્યુત્પત્તિ જણાવો.
- (૧૪) 'વેદાંગ' કેટલા છે ? કયા કયા ?